ΤΣΙΡΕΙΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΛΕΜΕΣΟΥ **ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2007 - 2008**

ΓΡΑΠΤΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΙΟΥΝΙΟΥ 2008

ΘΕΜΑ : **ΙΣΤΟΡΙΑ** **ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ : 12. 06.2008**

ΤΑΞΗ : **Γ΄** **ΧΡΟΝΟΣ : 2 ΩΡΕΣ** **ΣΕΛΙΔΕΣ : 4**

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ : ..... ΤΜΗΜΑ : ..... ΑΡ. : .....

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ (4 Μονάδες)

Να απαντήσετε **ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ** και στις δύο (2) ερωτήσεις.

1. α. Να γράψετε **στα άδεια φύλλα εξέτασης** τα γράμματα της στήλης **Α΄** και δίπλα από το καθένα τον αντίστοιχο ορθό αριθμό της στήλης **Β΄**.
Προσοχή: Στη στήλη Β΄ περισσεύει ένας αριθμός. (Σημείο)
Παράδειγμα. α ... (δίπλα βάλε το σωστό αριθμό)

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
α. Ανδρέας Μιαούλης	1. Πρότεινε τη δημιουργία μιας «Ελληνικής Δημοκρατίας» που θα απλωνόταν σε όλη τη Βαλκανική Χερσόνησο.
β. Χατζηγεωργάκης Κορνέσιος	2. Εκτελέστηκε από τους Τούρκους την 9η Ιουλίου 1821.
γ. Ρήγας Βελεστινλής	3. Κατέβαλε μεγάλες προσπάθειες για να ανακουφίσει τον υπόδουλο Ελληνισμό της Κύπρου.
δ. Αλέξανδρος Υψηλάντης	4. Νίκησε τον τουρκοαιγυπτιακό στόλο στη ναυμαχία του Γέροντα.
	5. Ανακηρύχθηκε Γενικός Επίτροπος της Αρχής.

(4χ0,5 μον. = 2 μονάδες)

β. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι ορθό ή λάθος, γράφοντας στα φύλλα εξέτασής σας τη λέξη **"ορθό"** ή **"λάθος"** δίπλα από τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Ο όρκος του Σφαιριστηρίου που δόθηκε από τους αντιπροσώπους της Τρίτης Τάξης έδειχνε την αποφασιστικότητά τους να συντάξουν σύνταγμα.

2. Το 1878 μ.Χ. οι Τούρκοι παραχώρησαν την Κύπρο στους Φράγκους.

3. Η Ελληνική Επανάσταση από τα πρώτα δύο χρόνια των πολεμικών επιχειρήσεων εδραιώθηκε στην Πελοπόννησο, στη Στερεά Ελλάδα και ορισμένα νησιά του Αιγαίου.

4. Το κίνημα των Νεοτούρκων έγινε από την οργάνωση «Στρατιωτικός Σύνδεσμος».

(4χ0,5 μον. = 2 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ (6 μονάδες)

Να απαντήσετε σε **ΔΥΟ (2) ΜΟΝΟ** από τις πιο κάτω ερωτήσεις. Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με τρεις (3) μονάδες.

1. Να γράψετε κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω:
α) Φιλική Εταιρεία
β) Νεοελληνικός Διαφωτισμός
γ) Βαστίλη (3χ1 μον. = 3 μονάδες)

2. Σύμφωνα με το Σύνταγμα του 1844 ποιοι ασκούν τις τρεις εξουσίες; Πώς ονομάζεται το νέο πολίτευμα που καθορίζει; Να το αξιολογήσετε. (μον. 3)

3. Ποια μέτρα πήρε ο Καποδίστριας για την ανόρθωση της οικονομίας; Να τα αξιολογήσετε. (μον. 3)

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ (8 μονάδες)

Να απαντήσετε σε **ΔΥΟ (2) ΜΟΝΟ** από τις πιο κάτω ερωτήσεις. Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με τέσσερις (4) μονάδες.

Α΄ Ιστορική πηγή

1. Διακήρυξη
των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του πολίτη, 1789

1. Οι άνθρωποι γεννιούνται και παραμένουν ελεύθεροι κι έχουν τα ίδια δικαιώματα.

2. Σκοπός κάθε πολιτικής οργάνωσης είναι να διαφυλάσσει τα φυσικά και απαράγραπτα δικαιώματα του ανθρώπου. Τα δικαιώματα αυτά είναι η ελευθερία, η ιδιοκτησία, η ασφάλεια και η αντίσταση στην καταπίεση.

3. Το έθνος είναι αποκλειστική πηγή κάθε εξουσίας. Κανένα συλλογικό σώμα, κανένα άτομο δεν μπορεί να ασκεί εξουσία που δεν απορρέει από το έθνος.

6. Νόμος είναι η έκφραση της γενικής βούλησης. [...] Αφού όλοι οι πολίτες είναι ίσοι απέναντι στον νόμο, μπορούν όλοι να καταλαμβάνουν δημόσια αξιώματα και θέσεις, ανάλογα με τις ικανότητές τους και χωρίς καμιά άλλη διάκριση παρά αυτή που πηγάζει από τις αρετές και τα προτερήματά τους.

10. Κανένας δεν πρέπει να διώκεται για τις πεποιθήσεις του, ακόμη και τις θρησκευτικές, υπό τον όρο πως η εκδήλωσή τους δεν διαταράσσει την τάξη του νόμου.

11. Η ελεύθερη έκφραση της σκέψης και των πεποιθήσεων είναι ένα από τα πολυτιμότερα δικαιώματα του ανθρώπου. Επομένως, κάθε πολίτης μπορεί να μιλά, να γράφει και να τυπώνει ελεύθερα, εκτός από τις περιπτώσεις κατάχρησης αυτής της ελευθερίας, που ορίζονται από τον νόμο.

17. Δεδομένου ότι η ιδιοκτησία είναι δικαίωμα ιερό και απαραβίαστο, από κανέναν δεν επιτρέπεται να αφαιρεθεί παρά μόνο όταν η δημόσια ανάγκη, νόμιμα διαπιστωμένη, το απαιτεί φανερά και υπό την προϋπόθεση μιας δίκαιης και προκαταβολικής αποζημίωσης.

Πηγή: http://www.spartacus.schoolnet.co.uk/

1. Αφού μελετήσετε προσεκτικά τα πιο πάνω άρθρα της Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Πολίτη να εξηγήσετε γιατί θεωρείται το σημαντικότερο πολιτικό κείμενο της εποχής.

Β΄ Ιστορικό Παράθεμα

Οι Βαλκανικοί Πόλεμοι (1912 – 1913) εντάσσονται στο γενικότερο πολεμικό κλίμα που επικρατούσε στην Ευρώπη και συνδέονται με την ανάπτυξη των εθνικών κινημάτων στη Βαλκανική, με τη σκλήρυνση της τουρκικής πολιτικής και με την αλλαγή στο συσχετισμό των δυνάμεων στην Ευρώπη.
Μέσα στο πλαίσιο του χωρισμού της Ευρώπης σε δύο στρατόπεδα (Κεντρικές Αυτοκρατορίες – Σύμμαχοι, Κεφ. Ογδοο), το Ανατολικό Ζήτημα, το ζήτημα δηλαδή του διαμελισμού της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και του ελέγχου στα Στενά, εισήλθε σε μια νέα κρίσιμη φάση.

Πράγματι, με την επικράτηση των Νεοτούρκων (1908) και παρά τη φιλελευθεροποίηση του τουρκικού καθεστώτος και τις μεταρρυθμίσεις, η πολιτική της Τουρκίας απέναντι στους υποδούλους έγινε πιο εθνικιστική, πιο σκληρή (διώξεις, κλείσιμο σχολείων κτλ.). Έτσι, η απελευθέρωσή τους γινόταν ανάγκη επιτακτική. Άλλωστε, η προσέγγιση της Τουρκίας προς τις Κεντρικές Αυτοκρατορίες έκαμε ώστε οι Σύμμαχοι και ιδιαίτερα οι Άγγλοι να βλέπουν με συμπάθεια τα εθνικά κινήματα της Βαλκανικής και να μην έχουν αντίρρηση για ένα νέο διαμελισμό της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Β. Κρεμμυδάς, Νεότερη Ιστορία, εκδόσεις Γνώση, Αθήνα 1984, σ. 238

2. Μελετώντας το πιο πάνω παράθεμα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις να εντοπίσετε τα αίτια του Α΄ Βαλκανικού πολέμου.

Γ΄ Ιστορικό παράθεμα

α) Μέχρι σήμερον η πολιτική ημών συνίστατο εις διατήρησιν της ουδετερότητος [...]. Αλλ΄ ήδη καλούμεθα να μετάσχωμεν του πολέμου [...] επ΄ ανταλλάγμασι, τα οποία πραγματοποιούμενα θα δημιουργήσωσι μιαν Ελλάδα μεγάλην και ισχυράν, τοιαύτην οποίαν ουδ΄ οι μάλλον αισιόδοξοι ηδύναντο να φαντασθώσι καν προ ολίγων ακόμη ετών. [...].

Ε. Βενιζέλος, Υπόμνημα προς τον βασιλιά Κωνσταντίνο, 11 Ιανουαρίου 1915.
Πηγή: Βίβλος Ελευθερίου Βενιζέλου, Αθήνα 1964

β) Η [...] πολιτική της ουδετερότητας την οποία σταθερά πρόβαλλε [ενν. ο Κωνσταντίνος] μέχρι την αποπομπή του από τις δυνάμεις της Entente το καλοκαίρι του 1917, δεν αντιστοιχούσε, βεβαίως, σε κάποια διάθεση τηρήσεως ίσων αποστάσεων από τους δύο εμπολέμους συνασπισμούς. Ήταν απλώς η φιλογερμανικότερη δυνατή πολιτική που μπορούσε να ακολουθήσει μία χώρα της οποίας η γεωργαφική θέση την καθιστούσε όμηρο των διαθέσεων του πανίσχυρου βρετανικού στόλου που κυριαρχούσε τότε στην ανατολική Μεσόγειο. Σε συνεχή τηλεγραφική επικοινωνία με τον γυναικαδελφό του γερμανού αυτοκράτορα – ερήμην ακόμη και των αντιβενιζελικών κυβερνήσεών του – είχε εξασφαλίσει την πλήρη έγκριση του Βερολίνου στο ζήτημα αυτό [...].

Γ. Γιανουλόπουλος, «Η ευγενής μας τύφλωσις...», εξωτερική πολιτική και «εθνικά θέματα» από την ήττα του 1897 έως τη Μικρασιατική Καταστροφή, δ΄ έκδοση, Βιβλιόραμα, Αθήνα 2003, σ. 227.

3. Τα πιο πάνω παραθέματα αναφέρονται στην πολιτική που εκφράζουν ο πρωθυπουργός Ελευθέριος Βενιζέλος και ο βασιλιάς Κωνσταντίνος κατά την περίοδο του Α΄ Παγκόσμιου Πολέμου. Αφού τα μελετήσετε προσεκτικά και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις να απαντήσετε τα πιο κάτω ερωτήματα:

α) Ποιοι παράγοντες έκαναν τον καθένα ξεχωριστά να επιλέξει και να υποστηρίξει την πολιτική του;

β) Πού οδήγησε η διαφωνία τους;

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ (2 μονάδες)

Να απαντήσετε σε **ΜΙΑ (1) ΜΟΝΟ** από τις πιο κάτω ερωτήσεις.
Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με δύο (2) μονάδες.

Α΄ Ιστορικό παράθεμα

Βασικά άρθρα της συνθήκης Εγγυήσεως

Άρθρον 2
Η Ελλάς, το Ηνωμένον Βασίλειον και η Τουρκία, λαμβάνουσαι υπό σημείωσιν τας υποχρεώσεις της Δημοκρατίας της Κύπρου τας καθιερουμένας υπό του άρθρου 1, αναγνωρίζουν και εγγυώνται την εδαφικήν ακεραιότητα και την ασφάλειαν της Δημοκρατίας της Κύπρου, ως και την κατάστασιν πραγμάτων την καθιερωθείσαν υπό των θεμελιωδών άρθρων του συντάγματός της.
Αναλαμβάνουν επίσης την υποχρέωσιν όπως απαγορεύσουν, καθ΄ όσον εξαρτάται εξ αυτών, πάσαν δραστηριότητα έχουσαν ως σκοπόν να ευνοήσει αμέσως ή εμμέσως τόσον την ένωσιν της Δημοκρατίας της Κύπρου με παν άλλο κράτος όσο και την διχοτόμησιν της νήσου.

(Κρανιδιώτη, Ν. Δύσκολα Χρόνια, 1981, σ. 543)

1. Αφού μελετήσετε το άρθρο 2 της συνθήκης Εγγυήσεως και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις να αναφέρετε δύο υποχρεώσεις που αναλάμβαναν η Ελλάδα, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Τουρκία.

Β΄ Ιστορικό παράθεμα

Πιστοποιητικό σε Κύπριο αγωνιστή του 1821

Ο κ. Μιχαήλ Κύπριος κατά το 1821 ήλθεν εις Πελοπόννησον μετά του μακαρίτου Καπετάν Νικολή Ζέρβα και εστάθη υπό την οδηγίαν μου εις την πολιορκίαν Τριπολιτζάς. Επολέμησε τόσον αυτός καθώς και οι σύντροφοί του με ανδρείαν εις τας μάχας του Βαλτέτζιον, Τρικόρφων και την φρακτήν της Γράνας, όπου επληγώθη βαρετά και ιατρεύθη εις Βιτίναν. Μετά την ανάρρωσίν του ήλθεν εις τας μάχας όλας κατά του Δράμαλη από την αρχήν εως το τέλος καθώς και εις Ναύπλιον έδειξεν ανδρείαν εις τας μάχας και γενναιότητα΄ όθεν εις ένδειξιν τούτων όλων όντων δίδωμι αυτώ το παρόν μου και υποφαίνομαι.

Εν Ναυπλίω τη 8 Μαίου 1833 Θ. Κολοκοτρώνης

(Φιλίππου Λοΐζου, "Κύπριοι αγωνισταί" έκδ. Ι Αρχιεπισκοπής, Λευκωσία, 1953)

2. Μελετώντας προσεκτικά το πιο πάνω παράθεμα και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

α) Με ποιους τρόπους οι Κύπριοι βοήθησαν την Ελληνική Επανάσταση;
β) Γιατί η Κύπρος δεν επαναστάτησε το 1821;

Η Διευθύντρια

.....
Δήμητρα Θεοφανίδου

Οι Εισηγητές

Δημήτρης Χριστοφίδης (Β.Δ.)
Ελένη Χατζηκωνσταντή
Ελένη Χαραλάμπους
Μαριλένα Οικονομίδου